

Aan: Vereniging OSVO
Cc: Wethouder Marjolein Moorman

Amsterdam, 25 januari 2021

Betreft: Kernprocedure 2021 – dubbeladviezen

Geachte heer Oudkerk,

Op 13 juni 2020 heeft de Stichting Vrije Schoolkeuze (VSA) een raadsadres gestuurd over kansengelijkheid bij schoolkeuze.¹ Daarin vroegen wij onder meer om de behandeling van dubbeladviezen in de kernprocedure in het vervolg conform landelijk beleid te behandelen. Op grond daarvan kunnen ouders van leerlingen met bijv. vmbo-t/havo of havo/vwo advies altijd zélf kiezen op welk niveau zij hun kind inschrijven.²

Motie 1014 lid Boomsma³

De gemeenteraad heeft vervolgens op 10 september 2020 een motie aangenomen van CDA-raadslid Diederik Boomsma met het verzoek de kernprocedure 2021 aldus aan te passen. De wethouder onderwijs schaarde zich in de raadsvergadering achter de motie. De raad en de wethouder steunen zodoende de wens van ouders om dubbeladviezen voortaan behoorlijk te behandelen.

Landelijk beleid

De vereniging van Amsterdamse schoolbestuurders OSVO heeft altijd gezegd de mening van politiek en stadsbestuur in Amsterdam zwaar mee te wegen in de besluitvorming. Blijkens de kernprocedure 2021 heeft OSVO de wens van ouders en gemeente echter naast zich neer gelegd. Het blijft in 2021 onmogelijk voor ouders om hun kind in te schrijven op het hogere niveau van een dubbeladvies. De kernprocedure is daarmee strijdig met landelijk beleid. Daarvoor is geen duidelijke reden gegeven, anders dat OSVO mondeling heeft aangegeven te willen onderzoeken welke gevolgen de gevraagde aanpassing heeft voor de centrale loting. De ongemakkelijke waarheid is dat leerlingen met dubbeladviezen in Amsterdam op achterstand worden gezet door hun ouders het recht te ontnemen zelf te kiezen op welk niveau zij hun kind willen laten starten. Buiten Amsterdam kunnen ouders dat wel. Wat maakt de zo belangrijke overstap van primair naar voortgezet onderwijs in Amsterdam zo bijzonder dat afgeweken wordt van landelijk beleid dat *nota bene* bedoeld is om deze kinderen kansen te bieden?

COVID

Minister Slob schreef in december 2020: *“Groep 8-leerlingen hebben vorig jaar gemiddeld een lager schooladvies gekregen dan voorgaande jaren. Dat komt mede doordat de eindtoets vorig*

---

¹ VSA heeft op dezelfde datum OSVO een kopie van dit raadsadres gestuurd.

² Brief aan scholen en besturen voor primair en voortgezet onderwijs, Minister Dekker, d.d. 15 februari 2016 (nr. 879659).

³ *“Eerlijke kansen voor kinderen met dubbeladvies”*, Gemeentebld Amsterdam 10 september motie nummer 1014

jaar niet door kon gaan vanwege de coronacrisis. Daardoor konden schooladviezen niet naar boven bijgesteld worden. Wel zijn leerlingen op de middelbare school vaker op een hoger onderwijsniveau geplaatst dan hun schooladvies aangaf. Kinderen uit armere gezinnen hebben hier echter minder vaak voordeel van gehad.”. Het is nu dus extra urgent dat Amsterdam plaatsing op het hogere niveau toelaat om te compenseren voor de door COVID-ontstane situatie. Vooral voor kinderen uit armere gezinnen is het belangrijk dat deze mogelijkheid expliciet wordt geboden op de keuzelijsten.

Het belang van leerlingen moet centraal staan

De belangen van betrokken leerlingen – en in het bijzonder leerlingen uit achterstandssituaties – moeten altijd centraal staan bij het nemen van besluiten. De centrale loting is een systeem om de bestaande schaarste te verdelen en geen doel op zich dat bescherming verdient tegen de gerechtvaardigde belangen van leerlingen die geen andere keuze hebben dan deel te nemen aan het Amsterdamse lotingssysteem. In de bijlage bij deze brief blijkt uit figuur 3 dat met name voor leerlingen met havo/vwo-dubbeladvies te weinig capaciteit is.⁴

Categoriaal ingedeelde brugklas

Om aan te sluiten op gekozen lotingssystematiek, zijn de brugklassen in Amsterdam sinds 2015 steeds vaker categoriaal ingedeeld. Brede scholen bieden anno 2021 veelal gescheiden brugklassen aan voor 1. Vwo, 2. Havo samen met Havo/Vwo en 3. Vmbo-t samen met Vmbo-t/Havo.⁵ Zodoende krijgen leerlingen met een dubbeladvies in de brugklas les op het laagste van de twee geadviseerde niveaus. Door middel van hoge cijfereisen moeten zij vervolgens bewijzen dat ze kunnen ‘opstromen’ naar het hoogste van de twee geadviseerde niveaus.⁶ Hier worden ouders tijdens het schoolkeuze proces niet transparant over geïnformeerd.

Verzoek VSA

1. Wij vragen ten eerste om uw afwijzing van de duidelijke en gerechtvaardigde wens van ouders en het gemeentebestuur van Amsterdam om dubbeladviezen voortaan conform landelijk beleid te behandelen, nader te onderbouwen. Aansluitend vragen wij u om uw besluit leerlingen met dubbeladviezen alleen het laagste van de twee geadviseerde niveaus aan te bieden, te heroverwegen. De keuzelijsten voor leerlingen met een dubbeladvies moeten aangevuld worden met alle scholen die beide geadviseerde niveaus aanbieden, inclusief de optie op welk niveau de ouders hun kind wensen in te schrijven. De keuzelijsten (zie in de bijlage figuur 1 als voorbeeld voor het havo/vwo-dubbeladvies) stellen alle keuzes te bevatten die “passen bij het gegeven schooladvies”. Echter, in de huidige keuzelijsten ontbreken de Vwo-klassen. In de bijlage is in Figuur 2 een voorbeeld opgenomen hoe de lijst eruit zou moeten zien.
2. Ten tweede vragen wij meer transparantie voor wat betreft brede brugklassen of dakpanklassen. Het is nu vaak onduidelijk op welk onderwijsniveau in deze brugklassen wordt lesgegeven. In sommige gecombineerde brugklassen wordt op het hoogste niveau

---

4 In 2020 had een leerling met Vwo-advies 82% kans om ingeloot te worden, Havo/Vwo slechts 66%, Havo 73%, vmbo-t/havo 82% en vmbo-t 83%.

5 Zie de brugklasindeling van onder andere de brede scholen Spinoza lyceum, MLA (vmbo-t t/m vwo), Fons Vitae lyceum, St. Nicolaas lyceum en Cartesius lyceum (havo en vwo).

6 Zie de respectievelijke schoolgidsen; een gemiddeld cijfer van 7,5 en 8 is de regel voor overgang naar het hogere niveau.

lesgegeven en betekent overgaan dat de leerling verder kan op het hogere geadviseerde niveau. Op veel scholen wordt in gecombineerde brugklassen echter op het lagere niveau lesgegeven en moet de leerling met een hoog gemiddeld cijfer afdwingen om verder te mogen op het hogere geadviseerde niveau.

Vervolg

De keuzelijsten voor dubbeladviezen in lijn brengen met het landelijk beleid zal leiden tot zichtbare kansen voor deze leerlingen. Kansengelijkheid is iets waar we in Amsterdam pal voor zeggen te staan. Onderwijssocioloog Bowen Paulle waarschuwde in de documentaire 'Klassen' voor een schoolsysteem dat functioneert als '*een gevangenis van lage verwachtingen*'; door het huidige beleid is de laagste verwachting voor leerlingen met dubbeladvies de standaard in Amsterdam.

Samen met het daadwerkelijk verbeteren van de transparantie over het onderwijsniveau in de brugklas, kan de trend naar steeds meer categoriaal ingedeelde brugklassen gestuit worden. Naast het uitbreiden van de gewilde capaciteit zal dit ook bijdragen aan het tegengaan van de huidige groeiende mismatch.

Graag vernemen we, gelet op het tijdspad van de kernprocedure, binnen twee weken na dagtekening van deze brief uw reactie. Bij voorbaat dank voor uw moeite,

Vriendelijke groet,

Elisabeth Bootsma
Voorzitter

Bijlage: Voorbeeld keuzelijst dubbeladvies havo/vwo en historische toelatingkansen per advies.

Keuzes bij basisschooladvies havo/vwo (40)

Hieronder staan de scholen voor voortgezet onderwijs met eventueel hun profielklas(sen) die passen bij het gegeven basisschooladvies. Rangschik deze lijst waarbij de school/profielklas van eerste voorkeur het cijfer 1 krijgt, de school/profielklas van tweede voorkeur een 2 enz. Zet de scholen/profielklassen op volgorde van echte voorkeur.

Om er zeker van te zijn op 5 april een aanbod van een vo-school te ontvangen, noteer dan 12 vo-scholen op de voorkeurslijst. Als naast de vo-school ook een profielklas van dezelfde vo-school wordt genoteerd, telt dat als één schoolvoorkeur. De voorkeurslijst moet dan langer worden.

LET OP: Sommige van de onderstaande scholen bieden wellicht alleen havo aan.

☐ Berlage Lyceum - Tweetalig onderwijs	☐ IJburg College 2
☐ Bernard Nieuwenhuijs College (Monnickendam)	☐ Ir. Leliv Lyceum

Figuur 1: Huidige keuzelijst havo/vwo

Keuzes bij basisschooladvies havo/vwo (40)

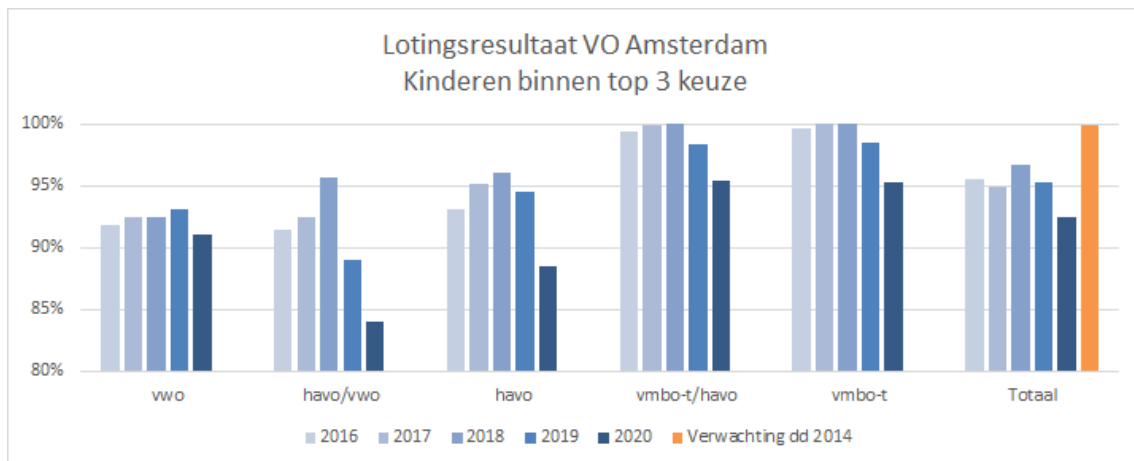
Hieronder staan de scholen voor voortgezet onderwijs met eventueel hun profielklas(sen) die passen bij het gegeven basisschooladvies. Rangschik deze lijst waarbij de school/profielklas van eerste voorkeur het cijfer 1 krijgt, de school/profielklas van tweede voorkeur een 2 enz. Zet de scholen/profielklassen op volgorde van echte voorkeur.

Om er zeker van te zijn op 5 april een aanbod van een vo-school te ontvangen, noteer dan 12 vo-scholen op de voorkeurslijst. Als naast de vo-school ook een profielklas van dezelfde vo-school wordt genoteerd, telt dat als één schoolvoorkeur. De voorkeurslijst moet dan langer worden.

LET OP: Sommige van de onderstaande scholen bieden wellicht alleen havo aan.

☐ Berlage Lyceum - Tweetalig onderwijs - havo/vwo	☐ IJburg College - havo
☐ Berlage Lyceum - Tweetalig onderwijs - vwo	☐ IJburg College - vwo

Figuur 2: Volledige keuzelijst havo/vwo

Figuur 3 Toelatingskansen per advies